

KvK-nummer : 27172198
Emailadres : info@rechtersvoorrechters.nl
Website : www.rechtersvoorrechters.nl
Postadres : postbus 95959, 2509 CZ Den Haag
Rekeningnr. : 8071562, IBAN/SEPA NL12INGB0008071562, BIC/Swift code
INGBNL2A, ING Bank, The Netherlands

Nieuwsbrief, jaargang 2, nummer 1

INLEIDENDE OPMERKINGEN

Voor U ligt de nieuwste editie van de *Nieuwsbrief* van Rechters voor Rechters. Daarin de wederwaardigheden van de stichting in de afgelopen maanden. Gestaaft groeit het aantal - nationale en internationale - contacten van de stichting. Gestaaft groeit ook het aantal rechters en juridisch medewerkers dat actief is geworden. Bij verschillende gerechten hebben zich groepjes georganiseerd die zich met de magistratuur in een bepaald land in het bijzonder bezighouden, zoals bij de rechtbank Alkmaar waar men zich op Tunesië richt en de rechtbank Utrecht waar men aan Suriname aandacht geeft. Een groep medewerkers van de Hoge Raad zal zich in het bijzonder met Marokko bezighouden. Enkele raio's hebben inmiddels aangeboden werkzaamheden te verrichten.

Inmiddels zijn er 14 landen in de wereld waar we ons actief mee bezig houden. RR slaat ook internationaal de vleugels uit: bezocht werden congressen van rechters in

Slowakije (waar 1/3 van de rechters tuchtrechtelijk wordt vervolgd) en Servië (waar 1/3 van de rechters is ontslagen). We traden op tijdens een side-event van de Human Rights Council in Genève.

Kortom: de stroom activiteiten rijst al meer en meer.

En dan de financiën. Ons budget blijft bijzonder bescheiden (de begroting voor 2011 is geraamd op € 10.000,-). Waar wij er de voorkeur aan geven niet afhankelijk te worden van giften van organisaties blijft een beroep op Uw bereidheid individueel te doneren ten zeerste actueel.

Dan nog een personele wijziging: Esther van der Laan die vanaf december 2009 vanachter haar bureau van juridisch medewerkster van het gerechtshof Den Haag administratie en secretariaat uitoefende, is per 1 april 2011 vertrokken naar de (nieuwe) organisatie van de Kinderombudsman van wie zij één van de

medewerksters is geworden. Wij danken haar voor haar tomeloze inzet en wensen haar veel succes in haar nieuwe betrekking.

Vera Willemsen, ook juridisch medewerkster bij het gerechtshof Den Haag, heeft haar functie overgenomen.

De groei in activiteiten brengt met zich mee dat de bestuursleden niet alle noodzakelijke activiteiten zelf kunnen verrichten. Het doel blijft rechters-ergens-in-de-wereld in professionele moeilijkheden te steunen.

Maar dat betekent dat de groep "activisten" verder zal moeten worden uitgebreid. En de organisatie moet worden geïntensiveerd.

Trots zijn wij op de website www.rechtersvoorrechters.nl die door HR medewerker Ilan de Vré als webmaster zal worden beheerd.

Deze *Nieuwsbrief* zal net als de vorige in het Engels en Spaans worden vertaald.

Ik wens U veel leesplezier.

Gerritjan van Oven,
voorzitter

ACTIES/LANDEN

In deze rubriek treft U een overzicht aan van de landen waarover RR nieuwe informatie heeft kunnen verzamelen en van welke acties er eventueel met betrekking tot deze landen en cases recentelijk zijn ondernomen of op korte termijn in de planning staan.

Colombia

In de afgelopen periode heeft RR zich voor het eerst bezig gehouden met Colombia. Amnesty International schrijft over dit land: Colombia wordt al decennialang geteisterd door een gewapend conflict tussen linkse guerrillabewegingen als FARC en ELN en het regeringsleger en illegale, rechtse paramilitairen. De hele bevolking is er het slachtoffer van. Het is een van de gevaarlijkste plekken ter wereld voor vakbondsactivisten, journalisten, advocaten en *rechters* en mensenrechtenverdedigers.

Het is dan ook niet voor niets dat de Deutsche Richterbund al jarenlang in samenwerking met ontwikkelingsorganisatie Misereor (financiële) steun biedt aan de Colombiaanse organisatie FASOL die zich specifiek inzet voor (humanitaire) hulp aan (familie/nabestaanden van) rechters en officieren van justitie die zijn gedood, ontvoerd, of worden bedreigd of

geïntimideerd als gevolg van hun werkzaamheden.

[Zie voor nadere informatie: www.drb.de -> wir über uns -> Kolumbiënhilfe en het artikel: 'Das Richteramt in Kolumbië – eine wahrlich schwierige Aufgabe', van de hand van de Colombiaanse rechter Maria Stella Jara Gutierrez.]

Gloria Gaona Constanza Rodriguez

In maart heeft RR aandacht gevraagd bij o.a. de Nederlandse Mensenrechtenambassadeur voor de moord op strafrechter Gloria Gaona Constanza Rodriguez en het belang onderstreept van een grondig, onafhankelijk en onpartijdig strafrechtelijk onderzoek naar deze moord. Rechter Gloria Gaona werd op 22 maart 2011 's ochtends op straat neergeschoten in Saravena, in het noordwestelijke departement Arauca, aan de grens met Venezuela. Zij was belast met de berechting van de spraakmakende moord op de drie kinderen Torres Jaimes, 2 broers en hun (tevens verkrachte) zusje. De verdachten in deze zaak zijn militairen. Vlak voor haar dood heeft de rechter zich kritisch uitgelaten over de vertragingstactiek die de advocaten (leden van de Defensoría Militar Integral (DEMIL)) van hoofdverdachte luitenant Raul Munoz hanteerden.

Eind april 2011 zijn er drie verdachten aangehouden waarvan de Colombiaanse politie heeft gesteld dat dit leden van de Colombiaanse guerrillagroepering ELN zijn. In de media werd bekend gemaakt dat zij alle drie zouden hebben bekend betrokken te zijn geweest bij de moord op rechter Gloria Gaona. President Santos heeft in een persverklaring zijn tevredenheid geuit over de snelle afronding van het onderzoek.

Door RR is tijdens een gesprek begin september opnieuw aandacht gevraagd voor deze zaak bij de Mensenrechtenambassadeur met het verzoek om informatie over de voortgang van het strafproces tegen de drie verdachten. Ook is gevraagd of het proces op enigerlei wijze wordt gevolgd door (internationale) waarnemers. Dit nu uiteindelijk niet alleen de president tevreden moet zijn over het strafrechtelijk onderzoek maar met name ook de onafhankelijke rechter. Overigens lijkt uit de meest recente berichtgeving in de Colombiaanse media over deze zaak te moeten worden afgeleid dat een belangrijke getuige zou zijn betaald voor haar belastende verklaring jegens de drie opgepakte verdachten.

María Cristina Trejos Salazar

In mei van dit jaar verscheen een persbericht van Amnesty International (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/colombia/AI_PR_03052011_Trejos_Salazar.pdf) over de Colombiaanse rechter María Cristina Trejos Salazar.

Op 28 April 2011 veroordeelde deze rechter oud generaal Jesús Armando Arias Cabrales tot 35 jaar gevangenisstraf in verband met zijn betrokkenheid bij de gedwongen verdwijning van 11 personen in november 1985 na de militaire bestorming van het Paleis van Justitie in Bogota.

President Santos heeft vervolgens publiekelijk gesteld dat er geen bewijs was voor enige betrokkenheid van Cabrales. Amnesty International maakt zich ernstige zorgen over de veiligheid van rechter Salazar omdat zij ook betrokken is bij andere politiek gevoelige zaken en te meer nu een collega rechter die in een samenhangende zaak eveneens tot een

veroordeling kwam van een oud militair inmiddels het land heeft moeten ontvluchten uit vrees voor haar leven.

Jenny Rosania Jiménez

Onlangs ontving RR via de Colombiaanse organisatie Fasol een zogenaamde Acción Urgente inzake de bedreigde strafrechter Jenny Rosania Jiménez (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/colombia/AU_Fasol_13072011.pdf).

Nadat deze rechter in mei 2010 de arrestatie had bevolen van Mario Aranguren, oud directeur van de financiële inlichtingendienst (UIAF), heeft de toenmalig President Uribe publiekelijk zijn ongenoegen geuit over haar beslissing. Sindsdien is zij verschillende malen geïntimideerd en bedreigd, ondanks haar verzoeken daartoe is zij niet of nauwelijks beveiligd door de overheid.

Voorts zijn er inmiddels talloze (in het Fasol bericht staat: 19 of mogelijk zelfs meer) disciplinaire acties tegen haar gestart. Deze gang van zaken baart ons uiteraard ernstige zorg.

Voor de twee laatstgenoemde zaken heeft RR niet alleen aandacht gevraagd bij de Nederlandse Mensenrechten-ambassadeur en bij de VN Special Rapporteur for the Independence of Judges and Lawyers. De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht dient immers door de staat te worden gewaarborgd. De uitvoerende macht dient zich te onthouden van *'inappropriate or unwarranted interference'* (zie o.a. art. 4 van de Basic Principles on the Independence of the Judiciary). Bovendien moeten rechters die betrokken zijn bij politiek gevoelige zaken op een adequate manier door de overheid worden beschermd.

Oproep: deelnemers gezocht voor een RR-werkgroep Colombia

Wie het interessant vindt om zich wat intensiever bezig te houden met Colombia en bij voorkeur (in ieder geval passief) het Spaans enigszins beheerst, wordt opgeroepen zich aan te melden (info@rechtersvoorrechters.nl). Amnesty International Nederland heeft toegezegd voor geïnteresseerden samen

met RR een werkbijeenkomst te organiseren over effectief actievoeren op Colombia.

Ecuador

Het Zuid-Amerikaanse land Ecuador kent een roerige politieke geschiedenis.

De politieke instabiliteit heeft de afgelopen decennia ook direct de rechtspraak beïnvloed. Het vertrouwen van de bevolking in de rechtspraak is nihil, mede door wijdverspreide corruptie en een zeer lage kwaliteit van de rechtspraak.

Sinds 2006 is Rafael Correa president van het land en streeft een grondige hervorming na van de staat inclusief de rechtspraak. Een nieuwe Wet op de RO (COFJ) uit 2009 bleef echter zonder implementatie, en daarom heeft Correa in mei 2011 een referendum voorgelegd aan de bevolking. Na aanneming van dit referendum is De Raad voor de Rechtspraak (CJ) inmiddels vervangen door een Overgangsraad (CJT) waar de President, het Parlement en de Raad voor Maatschappelijke Participatie ieder één persoon in hebben afgevaardigd.

Dit triumviraat, aangetreden op 26 juli jl., heeft als taak om in 18 maanden tijd de rechtspraak grondig te hervormen. Hierbij bezit zij alle bevoegdheden van de voormalige Raad voor de Rechtspraak, waaronder aanstelling en ontslag van rechters, disciplinaire straffen, en het bepalen van de gerechtelijke kaart van het land.

Dat de CJT geen gras laat groeien over de uitvoering van de haar gestelde taak, blijkt wel uit het feit dat zij reeds op 4 augustus jl. 48 rechters heeft ontslagen. De CJT heeft deze ontslagen niet van enige motivering voorzien, maar verwijst slechts naar de haar gestelde taak en gegeven bevoegdheden. Overigens betrof het hier rechters met een tijdelijke aanstelling - wat geldt voor een één derde van alle zittende rechters in Ecuador.

Verder speelt op dit moment dat bij wet van 24 februari 2010 een audit van alle strafrechters is bevolen. Hierbij gaan onderzoekers van de Chileense universiteit

van Talca, alle gerechten af en controleren steekproefsgewijs de dossiers op rechtmatig en doelmatig optreden door de betreffende rechter. De resultaten van deze grootschalige audit zijn aangekondigd voor begin september.

Dat hervorming van de rechtspraak hoog nodig is in dit Zuid-Amerikaanse land, wordt breed erkend. Echter, de Stichting RR maakt zich op basis van het voorgaande wel zorgen over de wijze waarop de hervorming plaatsvindt. De uitgevoerde audit is een ernstige doorkruising van rechterlijke onafhankelijkheid door de uitvoerende macht. Zelfs indien die te rechtvaardigen zou zijn vanwege de penibele situatie van het rechtspraak, dan zal met de resultaten uiterst zorgvuldig dienen te worden omgesprongen. In een land waarin een groot aantal zeer politieke processen speelt, dient er in bijzonder voor te worden gewaakt dat een ingrijpende hervorming niet wordt gebruikt om van onwelgevallige rechters af te komen. Motivering van rechtspositionele besluiten en effectieve rechtsmiddelen dienen beter dan nu verzekerd te worden. Daar komt bij dat de samenstelling van de CJT - feitelijk de baas van de rechtspraak - maakt dat de gehele rechtspraak op dit moment regelrecht aan politieke controle is onderworpen.

RR volgt de situatie in Ecuador nauwgezet, en tracht via lokale contacten te bepalen welke acties eventueel verder dienen te worden ondernomen.

Filippijnen

In juli 2011 heeft in Manilla een gesprek plaatsgevonden tussen een bestuurslid van RR en de bedreigde Filippijnse rechter, over wie wij recentelijk summier berichtten. Hierbij bleek, gelukkig, dat recente bedreigingen aan zijn adres zijn uitgebleven. Bij dit bezoek aan Manilla is tevens gesproken met de weduwe van een op 31 december 2005 vermoorde rechter. Naar de moord op deze rechter is door ons bestuurslid eerder in 2006 en 2008 onderzoek gedaan. Toen bleek dat er in januari 2006 weliswaar enkele verdachten waren opgepakt, maar zonder dat

forensisch onderzoek had plaatsgevonden of getuigen formeel waren gehoord. In 2011 bleek een van de verdachten in gevangenschap te zijn overleden, en de drie anderen, bij gebrek aan bewijs, waren vrijgelaten. De zaak is door de Filippijnse autoriteiten gearhiveerd. Het betreffende dossier zal, op verzoek van Rechters voor Rechters, door een Filippijns advocatenkantoor worden onderzocht. Met de nabestaanden zal vervolgens worden besproken of vervolgstappen zullen worden gezet.

Honduras

In de vorige nieuwsbrief schreven wij uitgebreid over het bezoek aan Nederland op 2 november 2010 van de twee ontslagen Hondurese rechters Tirza del Carmen Flores Lanza en Adan Guillermo Lopez Lone. RR heeft sindsdien geregeld contact met hen onderhouden.

Op 6 juli 2010 is door de organisaties *Asociación de Jueces por la Democracia (AJD)* en *Center for Justice and International Law (CEJIL)* een petitie ingediend waarin Honduras aansprakelijk wordt gehouden voor schendingen van de American Convention on Human Rights wegens het arbitraire, onrechtmatig en politieke ontslag van hen en twee andere rechters.

Op 25 maart 2011 is tijdens een hoorzitting van de Inter-Amerikaanse Mensenrechtencommissie (IACHR) van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) hun petitie aan de orde geweest. Deze is op 31 maart 2011 ontvankelijk verklaard [zie voor deze beslissing:

http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/honduras/IAHRC_case_70_11adm_EN.pdf].

Tirza Flores, tevens voorzitter van AJD, acht de kans op een tussentijdse schikking met de Hondurese overheid buitengewoon klein en verwacht dat hun zaak binnen 1,5 a 2 jaar inhoudelijk zal zijn behandeld door de IACHR.

Een delegatie van de International Commission of Jurists (ICJ) heeft zowel in december 2010 als in maart 2011 een werkbezoek gebracht aan Honduras.

In het persbericht (zie <http://www.rechtersvoorrechters.nl/media>

[/honduras/ICJ_PR_Venezuela_120511-1.pdf](#)) staat het volgende vermeld over de ontslagen rechters:

Het onterechte ontslag van de drie rechters Ramón Barrios, Luis Chévez en Guillermo López en van de magistraat Tirza Flores heeft nog steeds negatieve gevolgen voor de rechterlijke onafhankelijkheid en de rechten van eenieder van hen. Ondanks de vele aanbevelingen van verschillende nationale- en internationale organisaties, komt ICJ tot de conclusie dat er van de kant van de Hondurese autoriteiten in kwestie niet de politieke wil bestaat om hen in hun functie te herstellen. De interne ontslagen gaan gewoon door en de betrokkenen moesten voor de rechtbank verschijnen. Dat geeft slechts aan dat de autoriteiten niet bereid zijn om toe te geven en te erkennen dat die ontslagen onterecht waren. Zelfs wanneer de genoemde rechtszaken eindigen in vrijspraak, is het kwaad al geschied. ICJ benadrukt opnieuw dat rechters in een democratische staat de grondwettelijke plicht hebben de democratie en de rechtstaat te verdedigen; een verplichting die in geen geval mag worden opgevat als partijdigheid noch mag leiden tot sancties. ICJ kan de feiten waarvan zij worden beschuldigd en die alle tijdens of in de dagen ná het verbreken van de grondwettelijke orde op 28 juli 2009 zouden zijn gepleegd, niet accepteren, aangezien die rechters nou juist de Grondwet wilden verdedigen. ICJ roept de regering van Honduras opnieuw op om deze zaak zo spoedig mogelijk op te lossen door de rechters onmiddellijk in hun functie te herstellen.

Op 20 mei jl. heeft RR na een verzoek daartoe van AJD een internationale petitie mede ondertekend waarin de OAS werd opgeroepen Honduras na de schorsing niet opnieuw toe te laten tot de OAS zolang Honduras niet voldoet aan de minimale eisen van een rechtstaat en de in 2010 gedane aanbevelingen van de IACHR (waaronder het stoppen van de intimidaties tegen rechters die hebben deelgenomen aan acties tegen de staatsgreep). Eind mei 2011 is de verdreven president Zelaya naar Honduras teruggekeerd en op 1 juni jl. is Honduras weer toegetreden tot de OAS. Tirza Flores liet ons desgevraagd

echter weten dat dit geen enkele wijziging had gebracht in de situatie van de ontslagen rechters.

Wij zijn in afwachting van de publicatie van een rapport van de ICJ over de onafhankelijkheid van rechterlijke macht in Honduras. Zodra dat uit is, zal het zo mogelijk via onze site aan U ter beschikking worden gesteld.

Marokko

Zowel door een bestuurslid van RR als via de NVVR is de situatie van de ontslagen rechter Hassoun onder de aandacht van de Marokkaanse overheid gebracht.

Op 19 augustus jl. is er een bespreking geweest tussen de voorzitter van RR en een groepje medewerkers van de HR. Zij zullen dit dossier oppakken.

RR houdt U op de hoogte van de ontwikkelingen.

Rusland

Wij hebben onder de aandacht van vertegenwoordigers van het Comité van Ministers bij het EHRM gebracht, dat de ontslagen rechter Kudeshkina weliswaar door het EHRM in het gelijk is gesteld wat betreft de schending van haar recht op vrije meningsuiting, maar dat haar ontslag door de Russische overheid op geen enkele manier ongedaan is gemaakt.

Servië

Als U alleen onze nieuwsbrief leest, heeft U na onze tweede nieuwsbrief niets meer over de situatie van de 837 ontslagen rechters in Servië gelezen.

Dat zou ten onrechte de indruk wekken dat er sinds de zomer van 2010 niets meer door RR zou zijn gedaan aan dit dossier.

Niets is minder waar, hetgeen ook blijkt uit de berichten op onze website. Er wordt intensief contact onderhouden met verschillende instanties in Servië en er wordt – waar effectief – samen opgetrokken met MEDEL (Magistrats Européens pour la Démocratie et les Libertés). Tevens wordt Gabriela Knaul, de VN special rapporteur on

the Independence of Judges and Lawyers geregeld op de hoogte gehouden.

Op 19 februari 2011 heeft de voorzitter van RR deelgenomen aan een conferentie onder andere georganiseerd door de Servische rechtersvereniging (JAS) in Belgrado, waar is gesproken over de noodzaak van regionale samenwerking van beroepsverenigingen van magistraten in het Balkangebied. In deze nieuwsbrief zal worden ingegaan op de situatie sinds maart 2011.

Servië is een van potentiële kandidaat EU-lidstaten, eind dit jaar zal een beslissing worden genomen of aan Servië de status van kandidaat EU-lidstaat kan worden verleend. De noodzakelijke hervorming van de rechterlijke macht is daarbij een belangrijk punt van aandacht.

In het recent verschenen rapport van het Helsinki Committee for Human Rights in Serbia¹ wordt dat zelfs

'the biggest obstacle on the road to the EU' genoemd:

In 2010, the authorities' resort to legal and political jugglery and manoeuvring in addressing the controversy concerning the re-election of judges and prosecutors and the incompatibility of domestic judiciary legislation with EU standards drew sharp criticism and warnings from headquarters or officials of relevant international bodies. For all the promises of the Serbian authorities and the Ministry of Justice to comply with the suggestions of the European Commission, the judicial controversy is blocking the required reforms, with domestic judges and prosecutors continuing to exchange correspondence with European officials and with both sides voicing objections to new amendments to the relevant legislation with which, it appears, no one is completely satisfied.

Op 23 mei jl. zijn de criteria voor de herzieningsprocedure vastgesteld door de HJC. Aan de hand van die criteria zullen alle eerder genomen ontslagbeslissingen opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden. De min of meer gelijklopende

¹ EC SERBIA 2010 PROGRESS REPORT (SEC (2010) 1330) 2 Human Rights reflect institutional impotence, Belgrade 2011, p. 103, down te loaden via: www.helsinki.org.rs

aanbevelingen en wijzigingsvoorstellen van de JAS en van de OVSE met betrekking tot deze criteria zijn echter grotendeels niet overgenomen.

Dat is opmerkelijk nu de OVSE op verzoek van de High Judicial Council, JAS, het Ministerie van Justitie en de EU een voorstel voor een procedure heeft gemaakt. Zowel de JAS als de OVSE zijn van mening dat de criteria die nu zijn vastgesteld te veel ruimte voor discretie laten voor de HJC.

De JAS heeft op 28 mei jl. in een verklaring (http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/servie/Verklaring_JAS_26052011.pdf) publiekelijk afstand genomen van de HJC Rules for the Enforcement of the Decision on Criteria and Standards.

RR acht het van groot belang dat deze kwestie rond de het ontslag en de benoeming van Servische rechters in het kader van het Servische EU toetredingsproces nauwgezet wordt geobserveerd door de EU- lidstaten. Het eerder genoemde Helsinki Committee for Human Rights in Serbia (p.130) verwoordde de zorgelijke situatie als volgt: *'The international community expects this 'third pillar' of power to become independent and stable as soon as possible in order to quicken the EU accession process irrespective of possible political changes in the future. The Serbian judiciary cannot at present be said to be independent and autonomous because there has been no lustration of judges and prosecutors to speak of, both among re-elected and non-re- elected holders of judicial office.'*

RR heeft daarom op 21 juni jl. een petitie aangeboden aan de Vaste Commissie van Europese Zaken van de Tweede Kamer. Waarin wordt verzocht om bij de beoordeling inzake de toetreding van Servië tot de EU ook aandacht te besteden aan de vraag in hoeverre de huidige Servische aanpak van de herziening van de ontslagprocedure van de rechters ook daadwerkelijk voldoet aan Europese standaarden (zie onze site voor de tekst van de petitie).

En op 10 augustus jl. heeft RR een brief aan Barroso (met afschrift aan diverse 'stakeholders') gestuurd met als slotalinea (zie

http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/servie/BriefRR_Barosso_10082011.pdf):

It is beyond dispute that the extradition by Serbia of the war crime suspects Mladic and Hadžić to the International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia should be considered – in terms of the Rule of Law – as a step in the right direction.

Nevertheless it seems unacceptable that a country where the independence of the judiciary is under such high pressure, would be granted the status of candidate country. We therefore urge your Commission to evaluate these developments concerning the Serbian judiciary in the coming months with the utmost care.

Het plan bestaat om namens RR een waarnemer de hoorzitting bij de HJC te laten bijwonen van de (eveneens ontslagen) voorzitter van rechtersvereniging JAS. Aanvankelijk stond de hoorzitting op 1 september jl. gepland. Op het laatste moment moest de reis naar Belgrado worden geannuleerd, nu anderhalve dag van tevoren de hoorzitting voor onbepaalde termijn was verdaagd.

RR zal de ontwikkelingen de komende maanden nauwgezet blijven volgen.

Spanje

RR heeft op 15 april jl. in Amsterdam een onderhoud georganiseerd in Amsterdam tussen rechter Garzon en een hoge vertegenwoordiger van de VN, teneinde zijn

situatie en de tegen hem gevoerde procedures binnen de VN maximaal onder de aandacht te brengen.

Suriname

Inmiddels is er een contactgroep Suriname gevormd.

Venezuela

In de vorige nieuwsbrieven informeerden wij U al over de (toen nog gedetineerde) Venezolaanse rechter Maria Afiuni. De afgelopen maanden heeft RR zich opnieuw voor haar ingezet en bij verschillende instanties aandacht gevraagd voor haar.

Via verschillende contactpersonen in Venezuela worden wij op de hoogte gehouden van haar onverminderd zorgelijke situatie. Met hen wordt ook overlegd op welke wijze het meest effectief actie voor haar zou kunnen worden gevoerd.

Op 2 februari 2011 is zij in verband met haar slechte medische conditie naar een oncologisch ziekenhuis gebracht voor een operatie. Vervolgens is zij onder strenge voorwaarden onder huisarrest geplaatst. In april verscheen het rapport *Distrust in Justice: the Afiuni case and the independence of the judiciary in Venezuela* (zie: [http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/IBA_Venezuela_report_April_2011_English\(2\).pdf](http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/IBA_Venezuela_report_April_2011_English(2).pdf)) opgemaakt door het Human Rights Institute van de International Bar Association (IBAHRI) naar aanleiding van een werkbezoek aan Venezuela van 8 tot 11 februari 2011.

In het persbericht van IBAHRI (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/IBAHRI_PR_04202011_Afiuni.pdf) wordt de co-chair als volgt geciteerd: '(...)given that President Chávez has publicly stated her case to be an "example" to other judges, we consider hers to be a paradigmatic case demonstrating the lack of judicial independence in Venezuela. Previously judges were worried that they would lose their jobs for returning decisions not in line with the Government – now they are worried that they will lose their liberty'.

Afiuni's advocaten hebben de rechtbank verschillende malen verzocht om:

- a) een juryproces;
- b) toegang van de media tot het openbare proces;
- c) toegang van internationale proceswaarnemers.

Tot nog toe is dit steeds afgewezen.

Wel zijn er in EU verband afspraken gemaakt om bij toerbeurt medewerkers van verschillende Ambassades in Venezuela (Nederland, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en EU-vertegenwoordiging) het proces te laten bijwonen.

Op 12 mei 2011 is er door verschillende internationale mensenrechtenorganisaties een gecombineerd persbericht verschenen over de situatie van rechter Afiuni (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/ICJ_OMCT_FIDH_PR_Venezuela_120511-1.pdf):

The International Commission of Jurists (ICJ) and the Observatory for the Protection of Human Rights Defenders, a joint programme of the World Organization Against Torture (OMCT) and the International Federation for Human Rights (FIDH), today expressed their concern at the ongoing prosecution of Judge Maria Lourdes Afiuni. The organizations called on the Venezuelan authorities to ensure that the trial against the Venezuelan tenured criminal judge comply with all fair trial guarantees provided under international law and Venezuelan Constitution, and hearings be held in public, with access provided to national and international observers.

RR heeft dit bericht doorgestuurd aan verschillende instanties waaronder de Nederlandse leden van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en aan de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer. Naar aanleiding hiervan zijn er op 16 juni kamervragen gesteld aan de Minister van Buitenlandse Zaken. Minister Rosenthal heeft deze op 26 juli jl. beantwoord (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/BriefMinBuZa_TK_RR_26072011.pdf). Hij schrijft onder andere: *Nederland zal de procesgang en de detentieomstandigheden blijven monitoren.*

Met name de openbaarheid van de zittingen zal een punt van aandacht zijn. Bij het bepalen van verdere stappen zal steeds zorgvuldig worden afgewogen of acties negatieve gevolgen voor betrokkene kunnen hebben.

Op 31 mei organiseerde de ICJ in Geneve tijdens de vergadering van de Human Rights Council een side-event over *The Role of Judges and Lawyers in Times of Crisis*, onze voorzitter Gerritjan van Oven heeft daar als panellid tevens aandacht gevraagd voor de zaak van Afiuni.

Niet onvermeld mag blijven de open brief van 3 juli 2011 die de vermaarde wetenschapper Noam Chomsky heeft geschreven aan President Chavez:
I am convinced that she must be set free, not only due to her physical and psychological health conditions, but in conformance with the human dignity the Bolivarian Revolution presents as a goal. In times of worldwide cries for freedom, the detention of María Lourdes Afiuni stands out as a glaring exception that should be remedied quickly, for the sake of justice and human rights generally, and for affirming an honorable role for Venezuela in these struggles. (zie <http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/NoamChomskyPublicLetterAfiuni07032011.pdf>).

Alle internationale druk ten spijt is er nog weinig veranderd in de situatie van onze Venezolaanse collega.

Rechter Afiuni is tot nog toe slechts eenmaal – op 13 mei 2011 - verschenen ter zitting nu zij de onafhankelijkheid van de haar toegewezen zittingsrechter in twijfel trekt. Op de sindsdien geplande zittingen is de zaak telkens niet inhoudelijk behandeld. Op 1 augustus jl. is Maria Afiuni om 5 uur 's ochtends door 40 leden van de Nationale Garde opgehaald voor de zitting later die dag. Na aankomst in het gerechtshuis bleek de zitting inmiddels te zijn verdaagd.

Op 1 augustus jl. is namens Maria Afiuni een klacht ingediend bij de VN Special Rapporteur inzake Marteling (zie http://www.rechtersvoorrechters.nl/media/venezuela/UCAB_072011_Afiuni.pdf) nu zij geen toegang heeft tot direct zonlicht, aan haar adequate medische behandeling wordt onthouden en zij ook geen inzage heeft in haar eigen medische dossier. RR zal de situatie van rechter Afiuni nauwlettend blijven volgen, zo is onder andere aan de Nederlandse regering gevraagd om de Universal Periodical Review van Venezuela op 7 oktober a.s. bij de VN Human Rights Council zo mogelijk aan te grijpen om opnieuw de internationale aandacht te vestigen op de schrijnende situatie van Afiuni.

ACTIVITEITEN

Bezoek Angela Kaptein aan Zambia

Zambia – april 2011.

Zambia, het land van ontdekkingsreiziger Livingstone en van de Victoria Waterfalls. Eind april 2011 vond daar, pal naast de waterval, een driedaagse conferentie plaats van de International Association of Women Judges, afdeling Afrika. Judicial Integrity. Women and Children's Rights – a judicial perspective, was het onderwerp. De bijeenkomst werd geopend met een toespraak van de president van Zambia en

het staand zingen van het volkslied. Hij had al 15 vrouwelijke rechters benoemd zo zei de President en hij beloofde nog meer vrouwen als rechter aan te stellen. Groot applaus.

Tijdens dit begin van de conferentie was er een gepaste stemming, ik zag alleen donkerkleurige effen mantelpakjes met strakke hoed. De conferentie zou levendig eindigen, bij zonsondergang op de Zambesi River, rechters in traditionele jurken vol

kleuren en dessins bij uitbundige hoofdbedekking.

Drie dagen lang is heel aandachtig en in een opvallend levendige discussie gepraat over de bijdrage van de rechterlijke macht en van vrouwen binnen de rechterlijke macht, aan het versterken van de rechtstaat en het in de praktijk daadwerkelijk realiseren van de rechten van de mensen: de mensen in Kenia, Zuid-Afrika, Zambia, Zimbabwe, Nigeria, Tanzania, Ghana, Uganda and Botswana. Een aantal van de ruim honderd deelnemers had meer dan een etmaal binnen hun eigen werelddeel – Afrika is echt groot – gereisd. De discipline was indrukwekkend tijdens de conferentie, het niveau hoog. Opvallend hoeveel vrolijkheid en humor er ook was. In het grote vaak arme Afrika is simpelweg de toegang tot de rechtbank al een praktisch probleem: hoe kom je daar? Dagen lopen. Wie blijft in de tussentijd bij de kinderen, de koe en de maïs? Velen zijn er bovendien van overtuigd dat de rechtbank en zelfs het recht er alleen is voor de rijken. Als men zijn rechten wel kent is het nog de vraag hoe je je verweert tegen heersende plaatselijke regels en tegen de sociale druk. Je formele recht halen zou je kunnen komen te staan op sociale uitsluiting. Dan is de rekensom snel gemaakt. Het probleem van aids en het recht op medische hulp kent zijn eigen dynamiek. De voor haar kinderen verantwoordelijke vrouw, gaat sneller naar de dokter dan de man, al beseft hij nog zo goed dat ook hij besmet is. De vrouw krijgt medicijnen en neemt ze onopvallend in, zo'n beetje tijdens het koken. Doet ze dat niet en krijgt de man er lucht van, dan zijn er twee gevaren: de man verstoort zijn vrouw of, de man pikt de medicijnen in. Over rechten gesproken...

Ik heb aan het eind van dag drie het woord gevraagd om kort te vertellen over RR. Ik heb een A-4 met informatie over RR uitgedeeld. Hoewel ik wat onzeker was over hoe dit zou vallen en of het überhaupt zou worden begrepen, bleek dat niet nodig: een half woord was eigenlijk al genoeg. Mijn collega-sisters knikten instemmend toen ik ze voor hield dat we nu drie dagen lang bloedserieus waren bezig geweest over de rechten van anderen, rechtvaardigheid voor individuen, bescherming van slachtoffers, gelijkheid voor arme en rijke mensen, gelijkwaardigheid voor mannen en vrouwen. We spraken vol vuur over onze concrete bijdrage aan die essentiële waarden, door ons werk te doen, door recht te spreken, door dat goed te doen en te blijven doen.

Maar een ander belangrijk vraagpunt hebben we laten liggen. Wie zorgt er eigenlijk voor de rechters zelf? Wie komt voor de rechter op als dat nodig blijkt, als bestaande instituties bijvoorbeeld niet functioneren? Wie zorgt er voor dat rechters in alle gevallen de middelen, de ruimte en vooral de vrijheid krijgen om hun zaken naar eigen inzicht af te handelen? Wie vecht er voor de rechter als haar (hem) in een concrete situatie het werken onmogelijk wordt gemaakt? We weten immers allemaal dat wie zelf niet in goede handen is, of onder druk of in gevaar verkeert, niet in staat is op te komen voor de ander. Zoals de stewardess straks in het vliegtuig terug naar huis zal uitleggen dat bij problemen in het vliegtuig moeders van kinderen eerst zelf het zuurstofmasker moeten opzetten en dan pas hun kind mogen helpen. Lees: kunnen helpen.

Na afloop van mijn korte toespraak kwamen velen op mij af. Zo was het precies. Vooral rechters uit Kenia, die allemaal door de goedkeuringsmolen moeten na recente wijziging van hun Grondwet en die pittige kritiek hebben op de wijze waarop dit proces is georganiseerd (namelijk niet objectief en niet onafhankelijk), waren blij met de uitgereikte hand. Er was veel vraag naar de contactgegevens van RR. Even ben ik bang geweest dat Afrika RR zou gaan overspoelen. Ook met vragen die het probleem van een individuele rechter in een concrete situatie overstijgen. Dat is tot nu

toe niet gebeurd. Iemand reageerde trouwens met de opmerking dat ik toch wel wist dat er vakbonden zijn? Maar dat RR meer verwachtingen schept dan het waar kan maken blijft mijns inziens een aandachtspunt. En dan nog iets: wel eens geprobeerd het e-mailadres van RR duidelijk te maken aan een groep Afrikanen? Waarom heten wij niet Judges for Judges?? Als je dat één keer zegt, waar je ook bent, begrijpt en onthoudt iedereen het. Voor die naam kom ik op: Judges for Judges.

Angela Kaptein,
Sympathisant RR en raadsheer hof Den Haag

Participanten aan de slag.

Er hebben zich in de loop van de tijd steeds meer mensen aangemeld die actief betrokken zouden willen zijn bij Stichting RR. Dit is bijzonder fijn, want zonder extra mankracht zou al het werk niet te verrichten zijn. Bent U tot op heden nog niet in de gelegenheid geweest om U ergens actief voor in te zetten, schroom niet om ons aan te spreken. Wellicht heeft één van de reeds lopende dossiers uw aandacht en kunt U daarbij actief worden. Dit kan individueel, maar U kunt ook samen met collega's een subgroepje vormen. Indien U over bronnen beschikt met informatie over heel andere landen/gebieden, kunt U ook – samen met

één of meer bestuursleden en andere participanten – een nieuw dossier opstarten.

Vertalers Engels, Spaans en Frans.

RR zoekt dringend vertalers Engels, Spaans en Frans. Zij zullen worden gevraagd om stukken te vertalen voor op de in ontwikkeling zijnde website, de nieuwsbrief te vertalen en andere vertaalwerkzaamheden. U hoeft geen officiële opleiding te hebben genoten. Geïnteresseerden kunnen zich melden via info@rechtersvoorrechters.nl.

Kascommissie/financiën

RR is voor haar financiën afhankelijk van donaties. In 2010 ontvingen wij een startsubsidie van de stichting Advocaten voor Advocaten. Mede daarom hielden wij vorig jaar iets over. Maar in 2010 hebben wij ook zoveel activiteiten ondernomen (met betrekking tot rechters in Servië, Slowakije, Rusland, Venezuela, de Filippijnen, Spanje en andere landen) dat wij meer individuele donaties nodig hebben dan wij vorig jaar ontvingen, om minimaal een zelfde activiteitsniveau als vorig jaar te kunnen bekostigen. Beschouwt U dat als aansporing om ons financieel te ondersteunen.

TOT SLOT

Wie zich na lezing van deze Nieuwsbrief aangesproken voelt en actief zou willen worden voor RR, wordt bij deze van harte uitgenodigd zich aan te melden via het huidige e-mailadres: info@rechtersvoorrechters.nl, zo mogelijk onder vermelding van kennis over, ervaring met of interesse in een land of regio waaraan hij of zij aandacht zou willen besteden. RR hoopt op zo veel mogelijk geïnteresseerden. Indien U rechters en/of raadsheren kent die geïnteresseerd (zouden

kunnen) zijn in het werk van de Stichting, schroomt U dan ook niet om deze nieuwsbrief aan hen door te sturen.

Financiële bijdragen zijn natuurlijk ook van harte welkom op rekening **8071562** ten name van Stichting Rechters voor Rechters te Den Haag. Zoals U in deze nieuwsbrief hebt kunnen lezen heeft de stichting al tal van activiteiten ondernomen. Dat kan alleen worden gecontinueerd als daar ook voldoende gelden voor beschikbaar zijn.

Uw hulp is daartoe onmisbaar.

Deze Nieuwsbrief is verzonden aan personen die kenbaar hebben gemaakt of van wie verwacht werd dat zij daarin geïnteresseerd zouden zijn. Indien U geen prijs stelt op het ontvangen van volgende Nieuwsbrieven van Stichting RR, kunt U dit kenbaar maken via info@rechtersvoorrechters.nl. **Mocht U deze Nieuwsbrief niet rechtstreeks van Stichting RR hebben ontvangen en zou U dat in de toekomst wel graag willen, dan kunt U zich voor de Nieuwsbrief aanmelden via voornoemd e-mailadres.** Ook wijzingen van uw emailadres of als U de Nieuwsbrief liever op een ander e-mailadres ontvangt, kunt U op die wijze doorgeven.